

og hetta varð ivaleyst gjørt fyrri at geva føroyingum onkra vón. Men tað er tó ógvuliga ivasamt um hann kann fáa nakra jättan fjögnum á fólkating, til at keypa triðjalandsfisk til Føroyar, soleiðis sum Bjarti Mohr beinanvegin skjeyt upp.

Tað er tó ikki nøkur loysn at geva tí føroyska vinnulívnum meira pening. Úrslitini av hesum hava vit sæð fyrr, og hetta hevði einans lagt eitt enn tyngri lok á allar teir ovurstóru trupulleikarnar í Føroyum.

Støðan er framvegis, at vit føroyingar ikki hava nakra stöðu til hvussu okkara samfelag og okkara vinnulív skal skipast í framtíðini. Allir teir gomlu stríðsspurningar, ið higartil hava verið fjaldir undir spurninginum um loysing ella samband, liggja framvegis óloystir.

Føroyaferðin hjá Nyrup og tann politiska dagsskráin, sum Jógván Mørkøre hevur sett, hevur í veruleikanum gjørt ilt verri. Nú eru allir politiskir spurningar aftur gjordir til ein spurning millum føroyskt og danskt, har danir fáa skuldina fyrri alt ílt.

Jógván Mørkøre vil hava Richard Mikkelsen burtur til hann er dani, men tað er ein stórur spurningur, um Figgingsgrunnurin gerst betri og meira demokratiskur, við t.d. at seta Olaf Olsen ella Atla Dam sum stjórn.

Ein føroysk loysn

So leingi sum vit ikki hava tikið stöðu til okkara egnu politiska mál og okkara egnu ósemjur, so hava vit í veruleikanum onki at samráðast við donsku stjórnina um. Vit mugu gera okkum greitt, hvørja stöðu danir hava, og hvat vit sjálvi vilja.

Vit vita, at krøvini hjá donsum miðja ímóti politiskum stabiliteti viðvíkjandi Føroyum. Tað er tí neyðugt at vísa á loysnir, sum danir kunnu fáast at góðtaka. Um vit kunnu tryggja teimum eitt vinnulív og eina politiska skipan, ið ger okkum førar fyrri at gjalda ein part av skuldini aftur og eisini at taka ábyrgd fyri gongdini, so ber til at tosa við teir um framtíðina.

Ein føroysk loysn má tí taka stöðu til triggjar spurningar:

1. Greiði ma fáast á, hvussu vit skipa ein føroyskan vinnulívpolitikk, so vit kunnu livbjarga okkum av tí tílfeingi sum fæst úr sjónum.
2. Greiði má fáast á tí innanhýsis politisku skipanini í Føroyum, við kommunusamanlegging og óðrvísi uppgávubýti

millum land og kommunurnar.

3. Greiði ma fáast á teirra um politisku og figgarligu viðurskiftinum millum Føroyar og Danmark, har greið ætlan verður gjord um, hvussu viðurskiftini skulu skipast í framtíðini.

Ein avgerandi treyt er, at hesir spurningar ikki vera viðgjördir hvør sær, men at teir vera neyvt tengdir at hvørjum øðrum. Samstundis er tað ógvuliga týðningarmikið, at hesir spurningarnir fáa eina veruliga politiska viðgerð, og ikki drukna í vanligum politiskum klandri ella tekniskum smálutum.

Vinnulív- politikkurin

Ein nýggjur føroyskur vinnulívpolitikkur eigur bæði at byggja á tær ringu og góðu royndirnar vit higartil hava gjørt við røktini og úrtøkuni av okkara egnu grunnum. Her hevur John Smith nú í fleiri harrans ár víst á, at vit kunnu skifta okkara veiðitól út og harvið skapa mogleika at umskipa okkara fiskiðnað. Hetta eru ikki bert luftkastellir, tí hann kann vísa á tær royndir, ið eru gjordar við teimum nýmótans línu- og snellskipum, ið eru bygd.

Taka vit politiska avgerð um at vit skifta okkara veiðiflota út við nýmótans línu- og snellskip, so kann tað sjálvsagt ikki gerast eftir einum degi. Tørvur er á kapitali, men hetta er ein spurningur um politiskan vilja. Tað áhugaverda er harafturat, at í valstríðnum upp undir seinasta løgtingsval, søgdu allir politiskir flokkar seg stuðla húkaveiðini og útróðrarflotanum.

Búskaparligu, lívfrøðisligu, tøkfrøðisligu og sosialu grundgevingarnar fyrri at taka eina politiska avgerð um at skifta flotan út og harvið at umskipa fiskiðnaðin, eru greiðar:

- Grunnarnir kunnu røkjast betri
- Góðskan á húkaveiddum fiski er betri um royndirnar hjá John Smith verða búktar.
- Ein betri góðska á fiskinum er treytin fyrri at framleiða góðskaðar fiskavörur
- Arbeidsmøstøðurnar umboð verða bætta munandi og harvið gerst hetta arbeiði lívligt hjá fiskimonnum
- Føroyingar hava tøkfrøðina og royndirnar innahúkaveiðu
- Føroyingar hava skipasmíðjur og serkunnleika at byggja skipini
- Talið av arbeidsplassum verður økt beinanvegin, bæði á sjógv og landi

- Vit spara tær ovurstóru oljuútreiðslur av trolaraflotanum

- Ein nýggjur floti av línu- og snellskipum kann spjaldast á øll øki í landinum

- Við betri rávøru og størri góðsking er møguleiki fyri fiskiðnaði á fleiri virkjum í landinum

- Vit hava í hesum føri allar serfrøðingarnar í okkara parti.

POLITISKA SKIPAN FØROYA

Føroyar eru eitt av teim mest centralistisku londunum í øllum heiminum. Tí er tað alneyðugt at fáa eina broyting í uppgávubýtinum millum land og kommunur. Fyritreytin er at kommunurnar verða lagdar saman í 7-8 stórar eindir, og at Føroyar samstundis verða gjordar til eitt løgtingsvaldømi. Síðan kunnu stórir partar av almenntu fyrisitingini decentralisera, við at uppgávurnar verða lagdar út til kommunurnar, saman við tí figgarligu ábyrgdini.

Hetta gevur teim einstøkum økjum í Føroyum eitt størri vald yvir egnum viðurskiftum, sum er neyvt tengt at eini figgarligari ábyrgd.

Konkret kann hetta gerast við eina skipan við ókisgrunnum, har stuðulslán til einstøk prosjekt verða givin eftir fóstum treytum um politiska ábyrgd og samstarv millum ymsu økini.

Ein slík broyting má eisini byggja á eina greiða ætlan um viðurskiftini millum Føroyar og Danmark.

Her má ein avtala gerast um at niðurfrysta ella avskriva partar av føroysku skuldini til danska statskassen, so gongd aftur kann fáast á føroyska búskapin. M.a. hava Lise Lyck, og nú seinast Finnboi Arge víst á, hvussu hetta kann gerast.

Hin parturin er tað politiska sambandið við Danmark í framtíðini. Loysing frá Danmark er sjálvsagt ikki nakar mogleiki, í tí búskaparligu stöðu sum Føroyar eru í. Hinegin má

ein endurskoðan av Heimastýrslógini miðjað ímóti at tryggja Føroyum so stórt frælsi sum mogleigt, innan fyrri karmarnar av ríkisfelagsskapinum.

Í Danmark eru summir politikarar byrjaðir at kjakast um at broyta grundlógina. Føroyingar áttu tí at borið so í bandi, at viðurskiftini millum Føroyar og Danmark vórðu grundlógarfest.

Samstundis sleppa føroyingar ikki undan at taka stöðu til framtíðarviðurskiftini við ES - serliga um tey skandinavisku londini gerast limir.

FØROYINGAR MUGU SEMJAST FYRST

Tann størsta forðingin fyri broytingum liggur hjá okkum sjálvum. Um vit ikki fyrstu ferð í søguni tora at orða ein greiðan føroyskan vinnulív- og stýrisskipanarpolitik, fáa vit ongari sémðir frá dønum.

Um vit hinegin kunnu vísa donsku stjórnini á lívfrøðiligar grundgevingar, búskaparligar grundgevingar, tekniskar grundgevingar og ikki minst grundgevingarnar um nýggj arbeidsplass og idnaðarvenning, so noyðast teir at lurta eftir okkum.

Tí hetta er eisini til fyrimuns fyri danir. Teir fáa politiskan frið fyrri Føroyum, teir fáa færri flóttarfólk til Danmark, teir fáa kanska ein part av føroysku skuldini aftur. - Og teir kunnu reypa sær av móttvegis umheiminum, at teir eru vælmeindandi hjálparar hjá teimum neyðarsføroyingum.

Hogni Hoydal
Ronni Thomassen

BUENOS AIRES

- Van Oosteroom, - nederlandske vældarmadurin hjá tankafróttini, figgjaði temakappingina. Siciliansku tungveks dystirnir vóru ikki nakað fyrri Anatoly Karpov. Áðrenn seinastu tveymførini var FIDE - heimsmestarin heili tryg stig aftan fyrri VALERY SALOV, ið lá á odda og at enda eisini vann kappingina.

Twístøðan hjá Karpov er týðulig. Tann hvassa byrjanin Sicilianskt hósar sera væl til fólk sum Anand, Shirov og Judith Polgar, men sicilianskt førir bara sjáldan til tær stillisligu støðurnar, har ið tey stóru teknisku evnini hjá Karpov kunna gera munin. Týðligast varð hetta at siggja, tá ið indarinn Anand tók triggjar finnur frá honum í 12. umfari.

Hvítur : Viswanathan Anand
Svartur : Anatoly Karpov

1. e4 c5
2. Rf3 e6
3. d4 cx d4
4. Rix d4 Ric6
5. Ric3 Fc7
6. Be2 a6
7. 0-0 Rf6
8. Be3 Bb4
9. Ria4 d5?!

(Nýggur leikur. Í áttanda umfari fekk Karpov trupulleikar móti Kamsky eftir

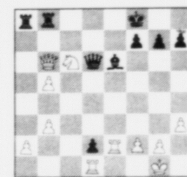
9. ... Be7
10. c4 Rix e4
11. c5!)

10. Rix c6 bx c6
11. ex d5 Rix d5
12. Bd4 cx5
13. c3! cx d4
14. cx b4 e5
15. Bf3 Be6
16. Ric5 Fd6
17. Røe1 Røb8

(Karpov hevur eina avgerandi orsök til ikki at leypa í stuttu borg

17. .. 0-0
18. Fe2 f6

19. Rix e6 Fx e6
20. Fc4 Røad8
21. Fx d4!
- við avgerandi fyrimuni til Hvít.)
18. Bx d5 Fx d5
19. Rix a6 Røc8
20. Fa4+ Ke7
21. b5 Røc4
22. Fa5 Røa8
23. Fb6 Rød8
24. b3 Røc4c8
25. Rib4 Fd6
26. Ric6+ Kf8
27. Røc e5 d3
28. Rød1 Røa8
29. h3 d2
30. Røe2 Rødb8

31. Røe x d2 Røx b6
32. Røx d6 g5
33. Rød8 Røx d8
34. Røx d8 Kg7
35. Røb8

og Svartur gavst.

Nýggjasti PCA Rating listin er nú útkomin. Teir 10 ovastu eru :

1. HM Gary Kasparov (2813)
2. Karpov (2758)
3. Kamsky (2741)
4. Anand (2738)
5. Ivanchuk (2734)
6. Salov (2699)
7. Piket (2694)
8. Shirov (2687)
9. Kramnik (2679)
10. Gelfand (2671)

Sambært hendan PCA listan eru bara tveir danir omanfyri 2500 rating stig. Teir eru nr. 35. Curt Hansen (2614) og nr. 136 Lars Bo Hansen (2552).

Kelda: Bjarke Kristensen
("Det Fri Aktuelt" 31.10.1994.

Føroyska talv kappingin er í gongd - um so er, at onkur hevur telvað eitt áhugavert talv, so send okkum tað, kanska verður tað prentað.

THE WORLD COUNTS ON
TRULY®

Bert ein av fleiri...
Fáast eisini í handlum kring landið

Frá kr. **95,-**

SPÁÐ KRÓNA ER VUNNIN KRÓNA

pappírslonin

Sverrisgøta 9 - FR-110 Tórshavn
tlf. (+298) 10603 - fax. 10806 - box 3181

Kvinnuhúsið

Ráðgevingin hjá Kvinnuhúsinum er opn hvønn hósdag frá kl. 19.00-21.00, Inngongd hjá KFUM, Oman Plisvarða 2, ella á tlf. 17200.

Kvinnuhúsið er opið gerandisdagar frá kl. 14.30-16.30. Telefonin, 17200, svarar hvønn dag frá kl. 14.30-7.00 á morgni.